

Avdelning för kunskapstyrning för hälso- och sjukvården
Enheten för vägledning för hälso- och sjukvård 1
Jeanette Adolfsson
Jeanette.adolfsson@socialstyrelsen.se

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Socialstyrelsens yttrande över betänkandet; Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet.

SOU 2022:11

Socialdepartementets diarienummer S2022/01621

Sammanfattning

Utredningen ger en utförlig bakgrund till området och de utmaningar som finns för en samordnad, jämställd och effektiv tolktjänst.

Socialstyrelsen tillstyrker utredningens förslag i de delar som avser regionens ansvar för tolktjänst, med de synpunkter som redovisas nedan. Socialstyrelsen tillstyrker även vissa förslag som specificeras. Socialstyrelsen avstår från att lämna synpunkter angående övriga förslag eftersom de huvudsakligen ligger utanför myndighetens verksamhetsområden.

Övergripande synpunkter

Socialstyrelsen instämmer i utredningens slutsats att det mest ändamålsenliga är att tillskapa en ny lag om tolktjänst för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet. Förslaget strävar mot ökad jämlikhet och kommer bidra till minskad gränsdragningsproblematik när det gäller begreppet vardagstolkning. Socialstyrelsens bedömning är att förslaget är rimligt och väl avvägt.

Särskilt om vissa förslag

Nedan kommenterar Socialstyrelsen endast de förslag som rör författningar, förslag till Socialstyrelsen, samt övriga förslag och bedömningar där myndigheten har särskilda invändningar eller kommentarer.

7.2 Förslag om en ny lag och allmänt om lagen

Socialstyrelsen tillstyrker förslaget.

7.4.2 Viss ledsagning ska ingå i tolktjänst för personer med dövblindhet.

Socialstyrelsen anser att skrivningen är för otydlig. Utredningen beskriver inte på ett klart sätt vad som man avser med viss ledsagning, vilket kan leda till gränsdragningsproblem.

8.2 En ny insats om bidrag till tolk för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet

Socialstyrelsen ställer sig positiv till förslaget och instämmer med utredaren att en sådan organisering torde öka ändamålsenligheten och kvaliteten i stödet samt eliminera gränsdragningsfrågor mellan Arbetsförmedlingen och regionerna.

13.1.3 Ökat nationellt stöd till våldsutsatta kvinnor med dövhet, hörselskada eller dövblindhet

Socialstyrelsen tillstyrker förslaget.

14.2 En nationell funktion för samordning av tolktjänstfrågor ska inrättas

Socialstyrelsen tillstyrker förslaget. Myndigheten vill dock understryka att det krävs författningsstöd för att nationell statistik ska kunna samlas in på ett ändamålsenligt sätt. Socialstyrelsen är positiv till att Myndigheten för delaktighet upphandlar tolktjänst för förtroendevalda och betalar ut stadsbidrag för tolktjänst till regionerna.

14:3 Huvudmannaskap för en nationell funktion för samordning av tolktjänstfrågor

Socialstyrelsen instämmer i utredningens bedömning att en statlig myndighet är bäst lämpad för denna uppgift. Likaså instämmer Socialstyrelsen i att Myndigheten för delaktighet kan vara en lämplig aktör för ändamålet. Socialstyrelsen vill dock framhålla vikten av att tolktjänsten inkluderas i den systematiska uppföljningen av funktionshinderspolitiken¹. Den systematiska uppföljningen av funktionshinderspolitiken ska genomföras av ett antal angivna myndigheter. Myndigheten för delaktighet är inte en av dessa, utan ska istället ge de övriga myndigheterna stöd i uppföljningsarbetet.

Det är angeläget att inrättandet av en nationell funktion sker enligt tidsplan. I den översiktliga handlingsplanen föreslås år 2022 - 2023. Nuvarande avtal gällande tolktjänst för förtroendevalda i vissa organisationer är upphandlat av Socialstyrelsen och gäller till 2024-01-20. Det är därför angeläget att genomföra en ny upphandling under 2023 och Socialstyrelsen bedömer att det görs bäst av den nya nationella funktionen.

¹ Regeringsbeslut S2021/06595.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Olivia Wigzell. I den slutliga handläggningen har tillförordnade avdelningscheferna Maria Hilberth och Beatrice Hopstadius samt avdelningscheferna Natalia Borg, Pär Ödman och Zara Warglo deltagit. Utredaren Jeanette Adolfsson har varit föredragande.

SOCIALSTYRELSEN

Olivia Wigzell

Jeanette Adolfsson